

TÊN KHOA
HỌC:

Lithocarpus kontumensis

A.Camus

TÊN THÔNG
THƯỜNG:

Kor kong tou (Lào)

ກໍກົງຕູ (Lào)

Sồi cau kon tum,

Dẻ kon tum (Việt Nam)

HỌ:

Fagaceae

TÁC GIẢ:

Joeri S. Strijk (Alliance for Conservation Tree Genomics ACTG)
Karina Orozco & Amy Byrne (The Morton Arboretum)

Mô tả thực vật

Cây gỗ cao 15-18 m. Cành non dày lông tơ màu vàng, lông tồn tại lâu hơn ở cành mang lá so với cành mang hoa và quả; về già nhẵn, màu nâu sẫm, nhiều bì khổng. Chồi hình trứng, có vảy hình bầu dục, nhọn. Lá rộng, hình trứng; chóp lá nhọn và không đối xứng; gốc lá hơi thuôn. Phiến lá dài 15-25 cm, rộng 4.5-7 cm. Lá non có lông tơ vàng dày đặc ở mặt dưới, gân bên nổi rõ, có lông.

Tập tính, cây ăn quả (ảnh © H.T. Son).

Thân và vỏ (ảnh © H.T. Son).

Phân bố

Lào, Việt Nam.

Ghi nhận trong các kiểu rừng khô, độ cao tới 1000 m.

Tình trạng nguy cấp

CR

Cực kỳ nguy cấp
(Critically Endangered).

Mặt trên của lá. Mặt dưới của lá (ảnh © H.T. Son).

Lá trưởng thành dai, mặt trên nhẵn, sẫm màu và hơi bóng; mặt dưới màu xỉn, có vảy trắng nhạt, gần như nhẵn. Gân chính không rõ ở mặt trên nhưng nổi rõ ở mặt dưới; gân bên 11-13 cặp, cong hướng lên trên, hơi nổi ở mặt trên, nổi rõ ở mặt dưới. Cuống lá dài 1-1.5 cm, dày, ban đầu nhiều lông vàng, sau nhẵn.

Quả non (ảnh © H.T. Son).

Quả (khô), có vảy, hợp nhất các khối hình chén (ảnh © J.S.Strijk, www.asianfagaceae.com).

Quả (khô), nhìn từ đỉnh quả sồi với phần còn lại của umbo và vòi nhụy (ảnh © J.S.Strijk, www.asianfagaceae.com).

Bông cái dài 10-12 cm, với trục bông ban đầu được phủ một lớp lông dày màu vàng nhạt. **Hoa cái** xếp thành nhóm 3-5, phủ lông tơ vàng nhạt, có 3 vòi nhụy dài và dựng đứng.

Cụm quả dài 15-17 cm, dày đặc, đường kính 5-6 cm; trục cụm rất dày, đường kính 9–10 mm ở gốc, có bì khổng; phần gốc trơ, quả xếp thành chùm 3-5, dính ở gốc, chín 2 năm một lần. **Quả** mọc thành nhóm 3-5, thường chỉ một hạt phát triển hoàn toàn, không cuống. **Đấu** bao gần kín hạt, chỉ chừa mấu và vòi nhụy; hình nón cụt ngược hoặc gần hình trứng ngược; đỉnh lõm; đáy tròn,

hơi lệch; dài 2.5-2.8 cm, rộng 2.3-2.5 cm, dày và hóa gỗ; mặt ngoài phủ vảy xếp chồng, có lông tơ, vảy gốc to, vảy ngọn nhỏ và sít. **Sẹo** hạt chiếm phần lớn quả, sần sùi. Vỏ quả dày hơn vách đấu, phần trên quả dày 4-5 mm. **Hạt** gần hình trứng ngược, cao hơn rộng; chóp hạt thon dài. **Lá mầm** 2, dính hoàn toàn.

Khuyến nghị thu hạt giống để ươm cây

Khi quả chín, thu hạt trực tiếp từ cây bằng cách rung cành với sào tre dài. Vì sức sống hạt giảm nhanh sau khi rơi xuống đất và dễ bị sâu hại, nên ưu tiên thu trực tiếp trên cây. Trường hợp sản lượng ít, có thể nhặt thêm cụm quả và hạt dưới đất để phục vụ ươm giống. Không bóc gai hay tách đấu để lộ hạt vì làm hạt dễ khô và hư hại, đồng thời gây khó khăn trong định danh. Không nên tách rời từng quả khỏi cụm. Các cây kết quả gần nhau có thể thu và trộn chung hạt vào một túi như một "quần thể địa phương". Hạt từ các cây cách nhau trên 100-150 m cần giữ riêng túi. Nên ghi thông tin địa lý của mỗi quần thể và túi hạt tương ứng. Ngoài ra, nên kèm một vài cành nhỏ và lá của cây mẹ vào túi hạt để hỗ trợ định danh.

Ra hoa - kết quả

Thời kỳ ra hoa chưa xác định; kết quả vào tháng 3.

Tác nhân phát tán/phần:

Gặm nhấm (sóc, chuột,...).

Nhu cầu ánh sáng/nhóm sinh thái:

Chưa xác định.

Công dụng

Vỏ và đấu giàu tannin.